

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Kuhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kotloškovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta števil. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, cesta števil. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust, inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Odprava notariata.

Kjerkoli mogoče, moramo gledati na to, da kmet, obrtnik in delavec dosežejo svoje pravice v državi brezplačnim ali najcenejšim potom. Zato je tudi v programu naše ljudske stranke, da se odpravi notariat. V drž. zboru so naši poslanci stavili v družbi z voditeljem Slovencev, dr. Šusteršičem, naslednji predlog:

Notariat je v svoji sedanji obliki zastarela uprava. Na eni strani je notar e. kr. uradnik in opravlja pod državno zaščito važne javne zadeve, na drugi strani je obrtnik, ki iz opravljanja javne prostovoljne sodne službe dobiva kolikor mogoče velik dohodek. Služba vsebuje sama v sebi nasprotje, ki, kakor kaže izkušnja, rodi in mora roditi veliko nedostatkov.

Vrhu tega pa pomenja notariat za večino stanov, posebno pa za kmečki stan, celo nepotrebno draginjo v mnogih, za kmeta izredno važnih pravnih zadevah. Zato prebivalstvo že dolgo zahteva, da se notariat v sedanji obliki odpravi.

Ako se notariat vsaj polagoma podržavi, bi se na eni strani nehali vsi dosedanji nedostaki in se ugodilo željam ljudstva, na drugi strani bi se dobljene pravice lahko varovale.

Naši poslanci so z ozirom na ta dejstva zahtevali, da e. kr. vlada kmalu predloži državnemu zboru predlog za podržavljenje notariata, v katerem se naj oziroma na te-le želje:

Opravila notariata se naj odkazejo načeloma okrajnim sodnijam, ki jih opravljajo samo proti plačilu kolektivno.

Sedanji službujoči e. kr. notarji in notarski kandidati, se naj praviloma, ako želijo, prevzamejo v državno službo pri okrajnih sodnijah in se jim tam odkazejo sedanji notarski opravki.

Dobljene pravice notarjev se naj varujejo tako, da se notariati, ki so ob času podržavljenja stalno zasedeni, ne podržavijo siloma, ampak samo, če službujoči notarji v to privolijo.

Tako se glasi v bistvu predlog naših državnih poslancev za odpravo notariata. Tudi v tem oziru se je gledalo na opravičene želje slovenskega ljudstva.

PODLISTEK.

Kako je „hrusti“ Jaka naučil dva gospodiča moliti.

Šaljivka. Priobčil Al. Leben.

„Hrusti“ Jaka — tako so ga splošno nazivali — je vsako poletje pasel govedo visoko gori na Pohorju. Bil je zares pravi hrust. Za eno glavo višji, kakor drugi fantje. Koščen in širok kakor kak zid, je bil naš Jaka, in močen kakor Goljat. Kadar si je zavihal rokave ter položil svoje „medvedje tace“ — tako je zval on svoje roke — na mizo, so se napele mišice, da bi lahko počila koža. Zraven njegove telesne moči pa ga je obdarila narava tudi še s prebrisano glavo, v odkrito značajnostjo in — z nekako že bolj sivovim humorjem. Da se dajo te čednosti tuintam tudi skupno, v jako lepem soglasju uporabiti, je pokazal Jaka pri neki priliki na Pohorju, ko je pasel svoje čredo.

Bilo je v nedeljo. Jaka je spodil živino na „Črno steno“, kjer je bil jako obsežen pašnik. In ker ni mogel dol v vas k službi božji, pa je molil na paši svoj rožni venec. Ko je bil tako zatopljen v svete skrivnosti, se nenadoma prikažeta, kakor da bi iz zemlje vzrastla, dva mestna gospodiča s strahovito dolgimi rajcami in debelimi ručnjaki na hrbtih. Približala sta se Jaku ter ga vprašala:

„He, Vi stric, ali bi nama znali povedati, kod gre tukaj pot na „Strmi vrh“?“

Jaka so spreleteli mravljinici in nekaj ga je pošegetalo pod tretjim rebrom. Premeril je oba gospodiča fantička od nog do glave, potem pa dejal malomarno:

„O ja, kajpada, to vama že lahko povem, če se mi bo ravno vzljubilo... pa... prej moram jaz vaju nekaj vprašati... Ali sta bila danes že pri maši? — Saj sta menda, mislim, katolika!“

Hmeljarji v Žalcu. Liberalci potegnejo z židi.

Zadnje nedeljo, dne 20. avgusta, je valovala po žalskem trgu velika množica ljudi. Bili so hmeljarji, ki so prišli od blizu opazovat boj naših poslancev s hmeljskimi trgovci. Ta boj bi se gotovo končal z velikimi uspehi, a liberalci so se postavili odločno na stran hmeljskih trgovcev. Vsled tega so se dosegle le nekatere malenkosti, ki obstojijo v tem: da dobe hmeljarji pri oddaji hmelja primerno visoke napitnine, in drugič, da trgovci ne zahtevajo od hmeljarjev toliko hmelja, kolikor so ga predprodali, ampak samo pridelano množino.

Izmed naših poslancev so bili v Žalcu: dr. Korošec, dr. Benkovič, Terglav in dr. Verstovšek. Liberalni general dr. Kukovec je bil napovedan, a ni prišel, ker se je baje bal, da bi solnce preveč ne pripikalo na njegovo glavo. Vlado je zastopal dr. Breschar. Naši poslanci so namreč naprosili vladjo, da skliče za nedeljo v Žalcu posvetovanje županov in hmeljskih trgovcev radi predprodaje hmelja. Uplivati so hoteli v družbi z župani in pritiskati na trgovce, da primaknejo k ceni. Toda čujmo, kako so jih liberalci podpirali!!

Najprej se je zgodilo, da je Hausenbihlerjeva hiša, s katero ima tajnik Hmeljarskega društva, Petriček, tesne zveze, odpovedala prostore. Med ljudstvom je vrel, ko je to izvedelo. Vsled tega so liberalci sami začeli iskati prostora in ga našli v pivovarniški gostilni. Sedaj so skušali drugače delati proti posredovalcem. Nahujskali so trgovce, da se niso hoteli posvetovati z župani in poslanci. Da bi se vse ne razbilo, so ti po kratki izjavi dr. Korošca, ki je ves čas z drugimi poslanci pazil na združene liberalce in žide, odšli na vrt gostoljubne rodbine Žužev, kjer je govoril dr. Korošec k ljudstvu.

Pri posvetovanju mešetarjev in trgovcev z vlado sta ostala le kot zastopnika naše stranke poslanec Terglav in župan Ušen. Toplo sta se zavzela za hmeljarje, a med židovi je bilo že sklenjeno in po liberalcih odobreno, da se dajo samo napitnine in da se zahteva le pridelana množina hmelja. V ponedeljkovi šte-

„Katolika bi že bila,“ sta se gospodiča muzala in norčevala, „vsaj notri v krstnih bukvali; drugače pa se ne zmeniva za tak „špas“, in planinski tanki zrak najinim pljučam bolje de, nego debeli zrak v cerkvi.“

„Holt, pobekča,“ je zagrozil Jaka s pestjo po zraku, „nikar ne odpirajta svojih žrmelj preyč široko... Tu gori na planini veje včasih oster veter in je že marsikomu postalo mrzlo.“

„Saj je bolje, na planini premrzlo, nego v cerkvi prevroček,“ se je šalil večji turist.

„Bomo videli,“ si misli Jaka; in potem povprašuje dalje: „In vidva torej nič ne molita?“

Manjši gospodič se je na ves glas zakrohotal, med tem, ko je dejal večji porogljivo:

„Kaj? Moliti?... To blebetanje sva midva že davno pozabila... Ne vem več, kako že gre... Lirum, larum, la-la-la...“

Jaka je postal od svete jeze rudeč kot kuhan rak.

„Torej vidva nimata prav nobene vere?“ preiskuje razjarjen.

„Ne potrebujeva nobene,“ se norčuje ta večji mestjanček. „Vera je neko nepotrebno pohištvo.“

„Glej, glej,“ pravi Jaka zopet suhoparno, „iz mesta se zvedo raznovrstne novice;... da je vera nepotrebna, tega pa še res nisem vedel... Vidva imata prav čedne ure z zlatimi verižicami in lepe zlate prstane — te reči mi zelo dopadejo; — najbrž imata tudi par zlatih „knofov“ (cekinov) v žepu, oh, ti bi mi neizrečeno dobro došli.“

Gospodiča sta se bojazljivo spogledala in ta manjši zajecja:

„Dala Vam bova prav lepo napitaino, če nama pokažete pot.“

„Ha-ha-ha, napitnino!“ zakrohote Jaka; če pa sta že itak moja oba z vajinimi ručjaki vred.“ Obenem stisne svoje grozne pesti, tako, da so mu napele mišice kar notri pod pazduho zlezle.

Gospodičema je zdrknilo srce v hlače in hotela sta jo popihati. Toda — joj — že je zgrabil Jaka s

vilki „Slov. Naroda“ izražajo liberalci veliko veselje, da ni imelo posredovanje popolnega uspeha.

Nekaj dobrega pa je vendar rodil ta žalski shod. Tudi liberalni mešetarji so videli, da je gotovim žalskim liberalcem ljubši žid nego slovenski kmet. Vse so storili, da bi ne dosegli kmetje nobenega uspeha. Pri posvetovanju so celo prosili naše pristaše, naj bi uplivali na naše liste in poslance, da mirujejo. Slov. kmečka zveza pa se je tudi v teh časih nesreče in žalosti izkazala kot prava ljudska prijateljica.

Politični ogled.

— Cesar biva sedaj v Ištu, in samoumevno je, da prihajajo tjakaj tudi vsi merodajni avstrijski državniki. Te dni je prišel tje češki namestnik grof Thun, da je poročal vladarju tudi glede korakov za spravo med Čehi in Nemci. V Ištu pride tudi ministrski predsednik Gauč, da se posvetuje s knezom Thunom.

— Deželni odbor na Štajerskem in Kmetijska družba postopata glede podpore za živinorejo zelo škodljivo proti Slovincem. Delajo se jim vse mogoče težave, da ne dobijo nobenih podpor. Pri takem stopanju je pač samoumevno, da naši deželni poslanci ne bodo tega mirno gledali, ampak Nemce kaznovati s tem, da jim tudi letos ne dovolijo deželnega zborra.

— Argentinsko meso se vendar ne sme uvažati v Avstrijo. Meso, ki ga je parnik avstro-amerikanske parobrodne družbe „Atlanta“ dne 13. avgusta pripeljal iz Argentine v Trst, so začeli te dni zopet izvažati v druge države. Avstrijska vlada je ugodila zahtevam kmetov, da se naj ne dovoli v Avstrijo uvažanja prekomorskega mesa. Tudi ogrska vlada je nastopila odločno proti uvozu mesa iz Argentine. Naša vlada bo skrbela, da bomo imeli doma dovolj živine in mesa.

— Na Angleškem delavstvo ni zadovoljno. Zato se pojavljajo pogostoma štrajki. Letos, v letu kronanja, jih je bilo posebno veliko. Meseca julija je štrajkalo v 66 podjetjih 190.000 delavcev. Najhujše pa je

svojimi železnimi rokami oba za kolerčke ter ju postavil pred se. Fanta sta se začela neusmiljeno dreti, kakor lačno dete v zibelci; noge so se jima šibile in tresle kakor da bi elektrika razbijala v njih; rajce so jima potelebele iz rok na tla.

„Oh prosim, prav ponižno prosim, glejte, kako lepo prosim, pustite naju pri življenju,“ tarnal je mlajši „škric“, „midva Vam rada pustiva vse, kar imava!“

„Da, da, stric, vse Vam dava, denar in zlatnino, samo, da nama nič huđeega ne storite!“ slivka oni.

„Nak, tako nor pa jaz nisem,“ rohni Jaka; „Jeli, da bi vidva potem dirjala po žandarja ter me dala zapreti! Ne boš ga, ne!“

„Za božjo voljo, kaj hočete vendar od naju?“ ovili drugi.

„Jaz hočem vedeti, če res ne znata več moliti,“ reče Jaka malomarno, pa odločno.

Obenem je dvignil oba možiceljna za kolerje ter ju nesel nekoliko sežnje naprej, čisto na rob pečine, kjer se pogrezne „Črna stena“ v globočino. Gospodiča sta kričala v smrtnem strahu, kakor da bi jima kdo zobe izdiral; Jaka pa ju je držal z lahkoto kakor dne vreč perja nad prepadom, da sta bingljala v zraku semtertje.

„Zdaj, prmaruhi gosposki, brezverski, zdaj se reče moliti, in sicer prav pošteno moliti,“ se zadere Jaka; „kako se pravi? Lirum, larum, la-la-la?“

Jaka prime nekoliko bolj na rahlo.

„Molita — ali jaz spustim!“ zagrmí še enkrat. In sedaj sta začela gospodiča:

„Oče naš, kateri si...“ slivka prvi.

„V nebesih,“ jadikuje drugi.

„Posvečeno bodi tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo“ itd. — do konca sta zmolila.

„Glej, glej,“ se je smejal prefrigani Jaka, „vidva znata pa še čisto imenitno moliti... Ne bi si niti mislil.“

pretil sedaj štrajki železničarjev. Okoli 200.000 železničarjev je stopilo v štrajk. Promet je bil ustavljen, živila so se podražila, razna podjetja, tovarne, so že morale ustavljati delo, promet je stal, razjarjena množica je stala na ulici, policija in vojska pripravljena. Prišlo je bilo tudi do hudih spopadov in pravih bitk. Sedaj je ta nevarnost odstranjena. Železničarska stavka je končana. Pogodba med železniškimi družbami in stavkujočimi železničarji obsega osem točk, med drugimi sledeče: Vsi stavkujoči delavci naj bodo zopet sprejeti v delo, nikogar se ne sme sodniško zasledovati ali kaznovati od strani vodstva. Vlada je obljubila železniškim družbam, da takoj, ko se snide zbornica, izjavi, da je prošnja železniških družb po zvišanju železniškega tarifa popolnoma upravičena in obenem bo tudi prošnja podpirala. Pogajanja glede podrobnosti posameznih točk se nadaljujejo.

Razne novice.

* **Zupnijske izpite** delajo te dni v Mariboru č. gg.: Ivan Gorišek, vikar v Celju; Jakob Kosi, kaplan v Celju; Franc Šegula, kaplan v Laškem; Josip Stribar, kaplan v Trbovljah; Vinko Zolgar, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru; Rudolf Krener, kaplan pri Sv. Rupertu v Slov. gor.; Miha Kristovič, kaplan v Ribnici, in Maks Ašič, kaplan na Ponikvi.

* **Zborovanje avstrijskih škofov**, kakor se poroča, se bo vršila meseca septembra v Solnogradu konferenca avstrijskih škofov radi papeževe odredbe glede praznikov. Kakor vedo listi poročati, se v Avstriji glede praznikov ne bo ničesar spremenilo. Katoliško ljudstvo namreč želi, da bi ostali prazniki kakor so bili dosedaj. Želja sv. očeta je, da se prazniki preloži v tistih deželah, kjer ljudstvo to želi.

* **Iz šole**. Imenovani so bili: Provizorična učiteljica iz Pobrežja, Marija Wernitznigg za provizorično učiteljico na nemški šoli v Karčevini; učit. supletinji Romana Valjavec in E. Kohs za prov. učiteljico v Pobrežju; učit. supletinji H. Verderber za prov. učiteljico v Studenci pri Maziboru, in abs. učit. kandidat F. Krek za prov. učitelja v Razvanju. Nadučitelj Halecker na studeniški dekliški šoli je imenovan za začasnega voditelja nove nemške dekliške šole v Studenci pri Mariboru. Nadučitelju Ogriseku iz Peki in učiteljici Petz iz Studencev je izrekel mariborski okrajni šolski svet priznanje.

Iz sodne službe. Pravna praktikanta pri celjski okrajni sodnji, Leopold Vičar in Ludovik Zagorčnik, sta imenovana za avskultanta.

Osebnost. Dr. Gvidon Mulley je imenovan za asistenta pri splošnem zavodu za preiskovanje živil v Gradcu.

* **Duhovne vaje** za duhovnike zagrebške nadškofije v Varaždinskih toplicah se bodo vršile letos od 25. do 29. septembra. Duhovniki naše škofije, ako bi se hoteli udeležiti, morajo to naznaniti našemu rojaku in župniku v Varaždinskih toplicah, vlč. g. Alojziju Zadravcu.

* **Znižanje železniškega tarifa** za prevoz živine. Listi poročajo, da stopi z 22. avgustom v veljavo pri prevozu živine na progah avstrijskih državnih železnic 50% znižanje prevoznega tarifa. Ta ugodnost velja za sedaj še samo za prevoz v daljavo 100 km. Sedaj se vrše tudi pogajanja z južno železnico, da ista tudi dovoli omenjeno znižanje prevoznih cen. Znižani tarifi ne veljajo samo za Dunaj in Prago, ampak tudi za druga mesta v državi.

* **Zadruga**, kmetijske podružnice in okrajni zastopi se opozarjajo na to, da se je dne 19. avgusta vršila v Gradcu konferenca, v kateri se je sklepalo o tem, da se da kmetovalcem na Štajerskem 64 preš za seno na razpolago. Sredstva za nakup teh preš se bodo dobila iz fonda za pospeševanje živinoreje. Zadruga, kmetijske podružnice in okrajni zastopi naj pošljejo prošnje za preše, naslovljene na c. kr. kmetijsko družbo v Gradcu naravnost kmetijski družbi v Gradcu ali pa Zadrugi zvezi v Maribor, katera bo storila nadaljne korake. Na vsak način pa naj vsaka korporacija, ki prosi za prešo, to javi Zadrugi zvezi v Mariboru.

* **Postopanje** lib. učiteljev. Na Goriškem živi gostilničar in mesar, ki je volil pri zadnjih volit-

Potegnil je oba „mandelna“ od prepada nazaj ter ju postavil spet na trdna tla; nato je komandiral:

„Pobčka, sedaj pa mi tuka poklekni tu pred menoj in molita na glas še tri očenaše, da ne bosta spet tako kmalu pozabila moliti... Alo, poklekni... roke skup in... moliti!“

Trepetaje poklekneti mestna turista v travo, skleneta roke in molita počasi tri očenaše. Ko sta skončala, reče Jaka:

„Zapomni si: Ako ne bi imel jaz nobene vere, in ne bi veroval ne na Boga, in ne na večno povračilo, bi vidva sedaj mrta, kakor dve muhi, ležala doli med kamenjem, in vajini rumenjaki bi korakali lepo pohlevno v moj varžet. Le ker imam vero, gresta sedaj z zdravo kožo in s celimi rebri od tod... Sedaj menda tudi približno vesta, da vera ni nobeno nepotrebno pohištvo...“

In sedaj lahko odrineta... Pot na „Strmi vrh“ pa pelje od tod na levo čez oni zeleni pas... Z Bogom!

Gospodiča sta bila tiho, kakor dva mutca. Trepetaje sta pobrala svoje rajce in šla. „Strmi vrh“ pa ju ni več mikal, in gospodiča sta capljala po malem v dolino nazaj.

vah v državni zbor kandidata S. L. S. Ko se je to izvedelo, ga je tamošnji učitelj, ki je jemal pri njem meso na mesečno odplačilo, takoj sredi meseca opustil. In ti naši učitelji se zgražajo nad namišljenim pritiskom naše stranke in obsojajo politični bojkot!

* **Slaba letina** za krompir in njene posledice. Listi poročajo, da se bodo morale za letos zaradi slabe krompirjeve letine na Češkem, v Šleziji in na Moravskem, zapreti tamošnje tovarne za škrob (štirko).

* **Kdo je kriv draginje**. Liberalci in socialni demokrati vedno vpijejo, da so „klerikalci“ krivi draginje. Ko so imeli v zadnjem državnem zboru kršč. socialci večino, se je dalo živeti, kako pa je zdaj? Zdaj je večina zbornice liberalna, in vendar se ni draginja prav nič zmanjšala, narobe, se je povečala! Prej je bilo samo meso primeroma drago, zdaj pa, ko je na Dunaju zmagala veleindustrija s pomočjo socialne demokracije in je dobil prevago liberalizem, je zvišal sladkorni kartel cene sladkorju v treh mesecih za 6 K, pozimi se podraži premog, petrolejni kartel zviša cene petroleju, dražji postane špirit in zelo visoko poskočijo cene v manufakturni trgovini. Naravnost neznosno pa je tudi naraščanje stanarine, in danes na Dunaju celo rodbine iz srednjih slojev ne morejo dobiti stanovanj. — Tako je nastala splošna draginja, ko so prišli zopet do veljave judi, liberalci in veleindustriji.

* **Proti draginji** in za povzdigo živinoreje. Pomanjkanje živine se čuti po mnogih krajih radi tega, ker se pokolje vsako leto veliko število telet, ki bi se lahko določila za odrejo. Vsled tega se število plemenske živine ne more pomnožiti tako, kot zahtevajo potrebe. Vlada boče potom gospodarskih organizacij, kakor poročajo listi, nakupila od živinorejcev za plemne sposobna teleta, katera se jih boče potem v posebnih vzrejališčih tako dolgo redilo, da bodo godna za plemo. Te živali se bodo potem zopet prodale za zmerno ceno kmečkim posestnikom. Marsikateri kmet je dosedaj že radi pomanjkanja denarja moral prodati teleta mesarju, odslej bo pa ista lahko prodal državi, in s tem se število avstrijske živine ne bo znižalo. — Stroški za nakup in vzgojo telet se bodo pokrili iz 6-milijonskega fonda za povzdigo živinoreje. Da pa se nadomesti število telet, ki se bo s tem odvzelo mesarjem, bo skušala vpeljati vlada državne hleve za vzrejo svinj za plemo in pitanje. Enaki hlevi so se v Hannoveru in Schleswig-Holstein na Nemškem izvrstno obnesli. Vlada bo še tekom tega leta sporazumno s posameznimi deželnimi gospodarskimi organizacijami uvedla več hlevov za vzrejo telet in svinj. Da se pa odpomore tudi vedno ponavljajočemu pomanjkanju živinskih krmil, boče poljedelsko ministrstvo v onih krajih, kjer je bilo mnogo sena, napravilo velike zaloge sena za prihodnja leta. Poleg tega se bo pa skrbelo za lažjo dobavo težkih živinskih krmil. Te korake naše vlade pozdravljamo. Ako se bode vse to pravilno izpeljalo, utegne imeti to jako ugodne posledice za našo živinorejo, tekom časa pa se bo zmanjšala tudi draginja mesa.

* **Na kranjski kmet**. Šolli na Grmu se prične celoletna in zimska šola meseca novembra. Za kranjske mladeniče je razpisanih 20 prostih mest. Plačujoči učenci plačujejo v letni šoli 300 K na leto, v zimskem tečaju pa 150 K. Prošnje za sprejem in za ustanove je poslati ravnateljstvu imenovane šole do 15. septembra t. l. Tam se dobe tudi natipnejša pojasnila.

* **Moška beseda**. Baron Vogelsang, ki je bil v Avstriji početnik krščansko-socialnega gibanja in eden največjih sociologov v pretečenem stoletju, ki je skušal pomagati bednemu delavskemu ljudstvu, ta veliki mož se je iz luteranstva izpreobrnil h katoličanstvu. Pisal je svojemu prijatelju: V verskih rečeh podvreči se božji Cerki in njenim zastopnikom, to se mi zdi popolnoma prav, ker s tem se podvržem samemu Bogu. Toda, da bi bil v verskih rečeh pokoren ljudem, katerih oblast ni od Boga, tega ne morem, ker sem preponosen. Ker sem hotel biti Bogu pokoren in ne ljudem, sem postal katoličan. — To je moška beseda velikega moža. Mali ljudje dandanes govore seveda drugače. Pa to nič ne de. Nas vspodbuja k ljubezni do katoliške Cerke tudi to, da so bili vsi najbolj učeni možje vsikdar zvesti in verni katoličani.

* **„Stajerc“** je lep „prijatelj“ kmeta. To dokazuje posebno po tem, ker se sedaj že v več številkah zavzema za znani kanal po Dravskem polju. Kmetje dobro vedo, kako veliko škodo bi jim napravil ta kanal, a vendar si še „Stajerc“ upa, na vse pretege potegovati se za to podjetje tujcev. — Kmetje, spoznajte vendar tega vašega prijatelja, ki dela samo za meščane.

Liberalna vzgoja. Deželno sodišče v Trstu je učiteljskega kandidata Alojzija Fonda, ki je svojčas v Piranu, ko je pri neki obravnavi imel biti zaprežen, izjavil, da je svobodomislec, pri tem pa se žaljivo izrazil o Kristusu in križu, obsodilo na tri mesece težke ječe. — Liberalci venomer trde, da nimajo nič zoper Kristusa in vero, ampak se le borijo zoper „klerikalizem“, tu pa vidimo jasno, kakšen duh v resnici vlada med liberalno mladino. Kristus in križ sta ji zoperna — to je bistvo liberalizma, fraza o „boju zoper premoč klerikalizma“ pa je lažnjiv izgovor.

Zveza slovanskih Orlov. Na češkem katoliškem shodu v Olomucu se je rodila misel, ustanoviti „Zvezo slovanskih Orlov“. Tudi I. podpredsednik Z. O. g. Podlesnik se v „Slovencu“ od 16. t. m. na uvodnem mestu ogreva za to misel in navdušuje slovenske Orle zanj. Mi tudi pozdravljamo ta velepomembni sklep naših Orlov, ker smo prepričani, da bi s tem slovanska vzajemnost v Avstriji storila krepak korak naprej. Načrt je tudi izvedljiv, ker

imamo med Čehi že 7000 Orlov, med nami jih je čez 4000 in med brati Hrvati se odseki pridno snujejo. Če se strnejo vsi ti za katoliško in slovansko stvar navdušeni in od teh idej prežeti mladeniči v krepko, enotno vrsto potem so nepremagljivi. Njihova mlada, kipeča moč jim bo dajala sile, da ne bodo klonili tilnika nikjer in nikdar. Končamo z željo: Bog daj, da bi videli kmalu vdejtovano „Zvezo slovanskih Orlov“.

Gospodinjska šola v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori v Ljubljani štirinajsti tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Franciška. Zavod je v posebnem posloju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljansh v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umevati vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z belno živino. Gojenke, ki se želo učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditvo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razvedljavo, perilo, to je sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 330 K. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo sarišev, oziroma varuha, naj se pošljejo dne 10. septembra 1911 glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Letošnji vinski pridelak v Italiji. Glasom poročil iz Italije glede letošnjega vinskega pridelka bo isti letos jako bogat. Letina stoji le malo za normalnim pridelkom in jsko skorje enkrat večja od pridelka lanskega leta. Kakovost je vsled ugodnega vremena izvrstna. Viničarji delajo s precej visokimi cenami. Gornjeitalijanski kupci sklepajo z apulskimi proizvajalci dobaviteljske pogodbe, glasom katerih so cene za 13stopinjsko vino po 21 lir od hektol., kar pomeni nekako odnehanje cen prejšnjih tednov, ko se je plačevalo splošno 24—25 lir od hektolitra. V Emilii, kjer je vinski pridelak letos posebno dober, se prodaja grozdje m. stot po 14 lir.

Hmelj. V zatiranje rdeče hmeljske pršice (rdeči pajek), katera povzroča bakreni palež na hmelju, se priporoča, da se letos seže vsa hmeljevka in vsi hmeljski listi, da se hmeljski drogi osmudijo, da se krasi, kjer so stali drogi, potrosijo z živim apnom in da se poslednjič naprava hmeljskih nasadov na žico prav resno razmotriva.

Mariborski okraj.

m Volitve v mariborski okrajni zastop. V sredo, dne 16. avgusta je volila svoje zastopnike skupina velikih trgovcev in obrtnikov. Izvoljeni so sami mariborski trgovci in drugi meščani. — V četrtek, dne 17. avgusta je volilo mesto Maribor 8 zastopnikov in trg St. Lovrene enega. Seveda zopet sami Nemci-meščani. — Najhujši boj je bil v soboto, dne 19. avgusta, ko so volile kmečke občine. Slovenska in nemško-meščanska stranka sta bili skoraj enako močni. Slovenci smo upali prodreti, a zmago so nam zopet preprečili — omahljivci, par neznačajnejšev. Skupina ima 161 volilcev. Volitve se jih je udeležilo 158. V volilno komisijo so bili poleg najstarejšega župana. Krambergerja izvoljeni: Slovenci Glaser Viktor, Lorber Jožef in Ledineg Leopold ter dr. Schmiderer. Z napetostjo smo pričakovali izida, vedoč, da zmagamo, če nam ostanejo vsi naši zvesti. A zgodilo se je žal drugače. Propadli smo za 1, oziroma 2 glasova. Nasprotna stranka je dobila 79 do 81 glasov, paši slovenski kandidatje pa 77 do 79. Očividno je, da so se 2 ali 3 volilci, ki so dali besedo, da volijo s kmečko str. obesili za frak posilinemškimi mariborskim meščanom in njihovim priganjačem. Naš vrli g. Plateis od Sv. Jakoba je prišel z 79 glasovi v žreb z Böhmom iz Frama, a žreb je odločil za Böhma. Samo slučaj, ali pravzaprav nesrečno izdajstvo je krivo, da slovenski kmet nima zastopstva v mariborskem okrajnem zastopu. — Naša slovenska stranka je postavila same slovenske može za kandidate, in sicer: poslanec Pišek, župan Lorber, Glaser, Hauc, Florjančič ter posestniki Plateis, Černež, Supanič in Kumer. Izvoljeni nasprotniki so: mlinar Böhme iz Frama, Flucher iz Cirknice, Wresser iz St. Jurja, Pukl iz Razvanja, Hojnig iz Rance, Dominik Peklar (?!) iz St. Jakoba, Pšunder iz Radvanja, Schäffer iz Karčevine in Wiethaler iz Bresternice. Nasprotniki so vzeli izid volitev tiho na znanje. Še nikdar dosedaj nismo dosegli Slovenci tolikega števila glasov. Pred 3. leti je bilo razmerje sledeče: Slovenci 56, Nemci 79. Slovenci smo torej napredovali za 23 glasov. Še nekaj občin naj pride v slovenske roke, pa je zmaga pri prihodnjih volitvah naša. Nasprotniki, to je združeni mariborski nemški meščani in posilinemci iz okolice so, ko so zvedeli, da je slovenska lista skoro zmagala, postali poparjeni. Še Franceelj Girstmayr ni bil z izidom zadovoljen. Naši možje, ki so tudi po propadu vedeli obdržati mirno kri, so klicali nasprotnikom: Zadržite se zmagali! Slovenci vložijo proti volitvam ugovor.

m Maribor. V petek, dne 18. avgusta zvečer je izbruhnil v vojaškem skladišču infanterijske vojašnice na tržaški cesti ogenj, ki pa ni napravil mnogo škode in so ga takoj pogasili.

m Fram. Vzgleđen narodnjak je gotovo framski župan g. Gert. Kot 80letni starček se je vkljub svoji bolezn, opirajoč se na dva spremljevalca, udeležil zadnje sobote volitve v okrajni zastop. Vsa čast vrlému županu, ki je vse svoje življenje odločno in v